

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 07/04/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 393: Dẫn đạo sai lầm thì nhân quả không nhỏ

Hằng ngày chúng ta nói lời không cẩn trọng, không phù hợp đạo lý, không phù hợp nhân quả thì chúng ta phải gánh chịu quả báo của việc này. Cho nên người xưa dạy rằng trước khi nói phải uốn lưỡi 3 lần, phải cẩn trọng khi nói vì lời nói ra như nước đã đổ, không hút lại được. Lời nói hôm nay có thể trong vài chục năm sau, vài trăm năm sau, vẫn còn đó. Chúng ta tưởng rằng lời nói gió bay, nhưng không đâu! Những lời ta nói còn được lưu truyền, còn được người ta nhắc tới thì nhân quả của lời nói đó, chúng ta còn phải gánh lấy.

Cho nên, chúng ta không tùy tiện mà nói, hãy y theo giáo huấn của Phật mà trùng tuyên lại. Những tác phẩm của chúng ta đưa ra mang lại lợi ích tích cực thì phước báu được hưởng không nhỏ. Ngược lại, không mang lại lợi ích thì chúng ta phải gánh lấy nghiệp báo nhân quả cũng không hề nhỏ. Có nhiều người đi làm việc quảng cáo gây tổn hại chúng sanh. Họ chỉ nói vài câu, nhận được ít tiền thù lao và số tiền đó cũng tiêu sài hết rồi nhưng lời nói của họ vẫn còn vang vọng, ngày ngày cổ súy việc giết hại chúng sanh. Quả báo việc này không nhỏ! Cùng chung chịu nhân quả xấu là những người dùng điện thoại hoặc dùng bất kỳ cách thức nào để lừa lấy tiền người khác. Họ không hề sợ nhân quả nhưng đến khi nhân quả xuất hiện rồi thì kêu trời không thấu.

Chúng ta là người học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền thì lời nói việc làm lại càng cẩn trọng. ***“Chúng ta xét thấy, chúng sanh tạo nghiệp đều từ nơi thân khẩu ý, trong đó, khẩu nghiệp là nhiều nhất, nặng nhất. Vì sao vậy? Vì từ vô thủy kiếp đến nay, đây là tập khí quá quen thuộc. Tập khí từ vô thủy kiếp đến nay là vọng ngữ (nói dối), nói lưỡi đôi chiều, nói lời hung ác, nói lời thêu dệt.”*** Người tạo ra những tội lỗi này đang ngày nên nhiều việc táo tợn và tinh vi hơn. Họ khiến lòng người bất an, luôn phải phòng bị. Trước đây, một cuộc điện thoại gọi đến đều là việc cần thiết, còn ngày nay, hơn phân nửa các số điện thoại gọi đến là quảng cáo, hoặc có yếu tố lừa gạt. Thậm chí tiền để ngân hàng, chỉ cần một

cú lừa từ xa mà hết sạch. Chỗ đáng nói là họ làm lòng người bất an, khiến con người phải dè dặt. Thậm chí, chúng ta thấy một người khổ và muốn giúp đỡ. Sau khi giúp đỡ rồi thì người đó không khổ như chính họ nói, mà họ lừa. Cho nên lần sau chúng ta muốn làm thì việc làm của họ tạo nên sự hoài nghi cho chúng ta. Cho nên, nhân quả của việc này không nhỏ.

Lỗi nói lời thêu dệt ngày nay rất nhiều. Không chỉ nói những lời đường mật làm mê mờ người ta mới là lời thêu dệt. Chỉ cần chúng ta nói vài câu dễ nghe để được việc cho mình thì cũng phạm lỗi này. Ví dụ, chúng ta hướng đến ai đó mà nói đạo lý và mục đích của những lời nói đó là để lợi cho mình thì những lời nói đó cũng là lời thêu dệt. Cho nên tội thêu dệt rất dễ phạm phải! Trong bộ sách *“Con đường dẫn đến hạnh phúc nhân sanh”*, thầy Thái chỉ dạy rằng trong tình yêu cũng không cần nói lời thêu dệt. Người nam trong đó lần đầu tiên gặp để làm quen với một người nữ đã nói rất thẳng thắn rằng: *“Răng của em không tốt, như vậy em sẽ bị bệnh bao tử”*.

Hòa Thượng nói: ***“Thường ngày, chúng ta rất dễ phạm phải tội thêu dệt. Trong bất tri, bất giác, một ngày từ sáng đến tối chúng ta đều phạm phải, lúc thì vọng ngữ, lúc thì lưỡng thiệt, lúc thì ác khẩu, lúc lại thêu dệt.”*** Tập khí này của chúng ta quá sâu nặng nhưng nếu chúng ta được nghe, được nhắc đi nhắc lại lời dạy như thế này là rất tốt vì đây là cơ hội để phản tỉnh. Nếu chúng ta không được nhắc đi nhắc lại, chúng ta sẽ quên đi và trong vô tình, trong bất tri bất giác, vẫn là phạm phải lỗi khẩu nghiệp.

Hòa Thượng khẳng định: ***“Thêu dệt là một trong bốn tội nơi khẩu nghiệp, là tội rất phổ biến. Ngày nay chúng ta thấy điện ảnh, hí kịch, khiêu vũ đều làm cho người ta có tư tưởng, ý niệm tà vạy. Những thứ này đều thuộc về ý ngữ.”*** Thầy Thái từng chỉ ra rằng ngày nay tình ca hay tiểu thuyết đều là vọng tưởng của con người, đều nói đến tình yêu phải là chết đi sống lại và rất nhiều người đều học qua tình ca và tiểu thuyết. Câu chuyện Dương Quá với Tiểu Long Nữ rất đẹp nhưng khi bước vào cuộc đời lại không phải như vậy. Tuổi trẻ khi sống trong những cuốn tiểu thuyết thì không còn tin lời Cha Mẹ và Thầy Cô bởi lời nói của Cha Mẹ và Thầy Cô không đẹp. Chúng tin theo tiểu thuyết, vậy thì, người viết những cuốn tiểu thuyết đó sẽ phải gánh nhân quả thế nào? Gánh quả báo vô cùng lớn.

Nếu chúng ta có tác phẩm công bố ra bên ngoài cho mọi người thì chúng ta phải hết sức cẩn trọng. Nếu không cẩn trọng để đến sau này, người thì đã chết nhưng những rối ren vẫn còn trong nhân gian, vậy thì, chính chúng ta phải chịu lấy nhân quả. Đến khi nào những thứ rối ren ấy mất hẳn trên thế gian thì nhân quả của chúng ta mới hết. Những tác phẩm của mình, những lời mình nói mà người ta còn nhắc lại thì nhân quả đó mình còn gánh lấy. Nếu là tốt, lợi ích cho người thì chúng ta nhận nhân quả tốt, còn nếu là tà tư, tà kiến, tà vạy thì nhân quả xấu đó theo chúng ta đến bất cứ nơi đâu.

Hòa Thượng nói: ***“Nghệ thuật hiện đại ngày nay chỉ là mỹ từ. Vì nghệ thuật làm nghệ thuật vậy thì có nghệ thuật thật không hay chỉ là đang tận lực làm việc thêu dệt, nhà Phật gọi là y nghĩ. Đây là tạo nghiệp! Quả báo của thêu dệt đều là ở địa ngục.”*** Phật Bồ Tát chỉ nói lời chân thật, trong Kinh Phật nói rõ vì chúng sinh không tiếp nhận được pháp nhất thừa nên Phật phải nói pháp nhị thừa (pháp tu hành đạt quả vị Thanh Văn, Duyên Giác) và tam thừa (pháp trở thành trời, người). Đây là phương tiện mà Phật nói ra. Nếu chúng học Phật Bồ Tát thì chỉ nói lời chân thật. Đáng sợ nhất là nói để đạt bá đồ của mình, để được việc cho mình.

Ngày nay rất nhiều người cố gắng nói để lập luận họ đúng còn người khác sai. Trước đây, nhiều người nói tôi là người xen tạp vì đang phiên dịch đĩa giảng của Hòa Thượng thì đi làm giáo dục, người chuyên tâm niệm Phật mà lại tổ chức sự kiện này, sự kiện khác, sự kiện tri ân cha mẹ, vợ chồng. Cho nên những người nói tôi như vậy đã phân họ không tham dự các sự kiện đó. Thậm chí, những người từng tham dự, chứng kiến sự hồi tâm chuyển ý của con mình, chồng mình, nhưng vẫn cho rằng đó là xen tạp. Thậm chí, họ cũng cho người niệm Phật mà học Đệ Tử Quy là xen tạp.

Hòa Thượng Tịnh Không từng khuyên chúng ta rằng chúng ta niệm Phật là phải thông tông, thông giáo từ giáo lý Tịnh Độ Niệm Phật. Chúng ta phải học và hành Thập Thiện là để đối trị với thân khẩu ý ba nghiệp. Còn hằng ngày đối nhân xử thế làm sao cho đúng thì chính là từ bộ Đệ Tử Quy. Như vậy là xen tạp sao? Chẳng lẽ làm người mà không biết lễ tiết, không biết kẻ trên người dưới sao? Gần đây, có người chuyên niệm Phật gọi điện cho tôi để sám hối. Họ đã không lấy nền tảng Thập Thiện đối trị với 3 nghiệp thân khẩu ý để tu sửa. Miệng niệm Phật

nhưng đều phạm 10 nghiệp ác. Người như vậy mà niệm Phật có vãng sanh không? Điều nguy hiểm là họ ngày ngày dẫn người niệm Phật, thay người niệm Phật, vậy thì họ sẽ đi về đâu? Trong cuộc sống hằng ngày, để đối nhân xử thế tiếp vật, chúng ta phải thực hành 113 điều của Đệ Tử Quy. Có người còn công bố là ai học Đệ Tử Quy thì không được vào đạo tràng của họ niệm Phật. Một chúng sanh phạm tình chưa biết gì mà còn được đến niệm Phật vậy tại sao một người học tập chuẩn mực của người xưa lại không được niệm Phật. Đây là kỳ thị hay là đồ kỵ?

Hòa Thượng nói: **“Người xưa đối với việc làm nghệ thuật rất cẩn trọng. Nội dung của nghệ thuật mà người xưa làm đều đầy đủ năm luân, bát đức và phù hợp với hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, si. Nhân thiện thì quả thiện, nhân ác thì quả ác. Nghệ thuật đã trở thành giáo dục để dạy dỗ đại chúng xã hội”**. Những sản phẩm mà mình đưa ra nhất định không phải để củng cố, để làm những việc tự tư tự lợi. Hòa Thượng nói cả đời của Ngài chưa từng có sáng tác và cũng không cần sáng tác vì cứ y theo lời dạy của Phật Bồ Tát, Cổ Thánh Tiên Hiền mà làm thì đã không đủ thời gian. Bây giờ, chúng ta tiếp tục tạo thêm viết thêm một mớ nhùng nhằng, là vọng tưởng của chính mình, thì chỉ làm cho con người thêm rối rắm.

Hòa Thượng tiếp lời: **“Tác phẩm nghệ thuật hay tác phẩm văn học mà chúng ta đưa ra phải có nội dung phù hợp với luân thường đạo lý.”** Quả thật là các tác phẩm chúng ta đưa ra phải là chuẩn mực và ở nơi nhà Phật thì phù hợp với nhân quả, trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu. Ví dụ như khi chúng ta đưa ra cách thức tu tập, học Phật phải phù hợp với lời dạy của người xưa, phù hợp Kinh điển, phù hợp với hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, si, phải trở thành giáo dục xã hội. Nếu được như thế thì sẽ tạo thành công đức, phước báu. Nếu ngược lại thì nhân quả của người tạo ra sản phẩm đó không hề nhỏ. Tuy nhiên, người ngày nay cho rằng họ tự sáng chế nhằm tạo ra sự riêng biệt để muốn trở thành giáo chủ, trở thành người sáng lập.

Hòa Thượng cho biết những người làm việc đại chúng mà dẫn dắt người đến sát đạo dâm thì đa phần đều chết yểu. Thực tế cho thấy người làm nghệ thuật, diễn viên mà dẫn người đến tà tư, tà kiến, dục vọng tham cầu thì thường có kết quả không tốt do bị tổn phước, giảm thọ. Theo Hòa Thượng: **“Những thứ họ làm ra gần như đều là sắc tình, bạo lực, đều là sát đạo dâm, đều là vọng ngữ, lường**

thiệt, ỷ ngữ. Như vậy thì họ dẫn dắt biết bao nhiêu người có cái thấy, cái biết sai lầm? Đơn giản như việc ăn mặc của lớp trẻ ngày nay, các em không học theo ông bà, cha mẹ, thầy cô mà ăn mặc theo một ca sĩ nào đó. Có nhiều em không ngó đến lời dạy của trưởng bối, không học theo tấm gương trong sách vở mà học theo minh tinh nhằm thỏa mãn tham dục tham cầu, làm tăng trưởng danh vọng lợi dưỡng. Nhân quả này vô cùng lớn!

Hòa Thượng nói: ***“Tội nghiệp này quá nặng, họ làm sao mà không gánh lấy trách nhiệm! Những tác phẩm mà dẫn dắt người ta tốt thì diễn viên, biên tập viên, đạo diễn có công đức vô lượng, vô biên. Còn ngược lại, những thứ làm tăng thêm sắc tình, bạo lực, sát đạo dâm vọng, thì diễn viên, biên tập viên, đạo diễn đều gánh lấy trách nhiệm nhân quả!”*** Ngày nay, những tác phẩm làm tăng trưởng hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, sỉ thì không thu hút con người mà họ thích những tác phẩm làm tăng trưởng sắc tình, bạo lực, sát đạo dâm vọng. Đã vài chục năm, tôi không xem truyền hình, trước đây, tôi thấy có nhiều phim tình cảm truyền hình dài tập. Cho nên chúng ta phải cẩn trọng với hành động, việc làm của mình, đặc biệt là trong lời nói, chúng ta dễ phạm phải lời thêu dệt (lời ỷ ngữ). Nói để được việc cho mình là ỷ ngữ, nói để dẫn dắt người tăng tà tri tà kiến còn đáng sợ nữa. Bên cạnh đó, Hòa Thượng khẳng định dẫn đạo sai lầm khiến người ta làm sai thì trách nhiệm nhân quả không nhỏ./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!